

Likabehandlingsplan

Plan mot diskriminering och kränkande
behandling

Martingårdens Waldorfförskola

Solrosen

2016-2017

Innehåll

- [1. Vision, mål och syfte](#)
- [2. Styrdokument](#)
- [3. En kort beskrivning](#)
- [4. Diskriminering](#)
- [5. Trakasserier och kränkande behandling](#)
- [6. Så här arbetar vi](#)
- [7. Kön](#)
- [8. Könsidentitet eller könsuttryck](#)
- [9. Etnisk tillhörighet](#)
- [10. Religion eller annan trosuppfattning](#)
- [11. Funktionsnedsättning](#)
- [12. Sexuell läggning](#)
- [13. Ålder](#)
- [14. Sexuella trakasserier](#)
- [15. Rutin vid misstanke om trakasserier eller kränkande behandling](#)
- [16. Uppföljning och utvärdering föregående års plan](#)

1. Vision, mål och syfte

Vision:

Diskriminering, kränkande bemötande samt hot och våld ska inte förekomma inom Martingårdens verksamheter. Våra verksamheter ska kännetecknas av att vuxna och barn bemöter varandra med omtanke och respekt.

Mål: Främja barns och vuxnas lika rättigheter och möjligheter

Syfte: Att förebygga och förhindra trakasserier och diskriminering på grund av:

- kön
- könsidentitet eller könsuttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

2. Styrdokument

- Kap 14a i Skollagen
- Diskrimineringslagen 2008:567

3. En kort beskrivning

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn i förskolan ska ha samma rättigheter – flickor som pojkar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder. Alla barn och vuxna har rätt att vistas i förskolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

4. Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Med direkt diskriminering menas att ett barn behandlas sämre än andra barn. Ett exempel kan vara när en pojke går före en flicka i kön till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas indirekt diskriminering. Det sker när förskolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar barn eller vuxna på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar förskolan indirekt de barn som till exempel på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

5. Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker barns eller vuxnas värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- texter och bilder (teckningar, lappar och fotografier).

Trakasserier är uppträdande som kränker barns eller vuxnas värdighet och som har samband med

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck

- ålder
- sexuella trakasserier är trakasserier av sexuell natur.

Kränkande behandling är uppträdande som kränker barns eller vuxnas värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller att rycka någon i håret.

6. Så här arbetar vi

Analys

Arbete utifrån Diskrimineringsombudsmannens Husmodell, den förenklade versionen med frågeställningarna:

- Hur kan barn eller vuxna bli kränkta på sätt som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna?
- Hur kan barn eller vuxna i vår verksamhet bli orättvist behandlande på sätt som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna?
- Vad kan göras för att förbättra barns och eller vuxnas vardag i vår verksamhet med tanke på någon av de sju diskrimineringsgrunderna?
- På vilket sätt och i vilka sammanhang kan barn eller vuxna bli utsatta för sexuella trakasserier i verksamheten? Och vad kan vi göra åt det?

Mål och åtgärder

- Konkreta mål och åtgärder sätts upp för minst två identifierade problem inom varje diskrimineringsgrund.
- Konkreta mål och åtgärder för identifierade risker rörande sexuella trakasserier

Främjande likabehandling

Två konkreta förslag för varje diskrimineringsgrund utformas och läggs in i den dagliga rutinen för förskolan.

Uppföljning Uppföljning och utvärdering av likabehandlingsarbetet görs en gång per år. Konkreta åtgärder och eventuella incidenter dokumenteras, kommuniceras och åtgärdas enligt plan.

Kön

Analys Pojkar och flickor tilltalas ibland olika. Pojkar på ett mer bestämt tillrättavisande sätt och ofta på långt avstånd, medan flickorna behandlas på ett mer konfliktlösande och mjukt sätt när pedagogerna är nära barnen.

Förväntningar på pojkar och flickor kan se olika ut. Pojkar förväntas vara mer rörliga och fysiskt starka medan flickor förväntas vara mer pyssliga, stillsamma och skötsamma.

I den dagliga verksamheten på Solrosen hörs ibland hur barn gör skillnad på flickor och pojkar på ett sätt som kan upplevas diskriminerande, t ex kan de säga att pojkar spelar hockey och flickor dansar, att pojkar är starkare, att de gillar specifika färger, kommenterar om en pojke har nagellack etc. Det kan även komma fram i leken att "bara pojkar/flickor får var här" osv.

Vi arbetar med könsavkodat material, rummet förvandlas efter aktivitet i stället för fasta uppdelningar i t ex snickarhörna, dockvrå eller legohörna. Vi förespråkar neutrala kläder som är bra att leka. Barnen tar inga leksaker hemifrån, vilket leder till att alla får leka på lika villkor. Dessa önskemål tar vi ständigt upp och informerar om samt diskuterar på föräldramöten.

Mål och åtgärder På Solrosen ser vi varje barn, inte pojkar och flickor. Alla som arbetar på Solrosen är eller bör bli medveten om hur vi kan arbeta på ett normkreativt sätt. Vi vill se att varje barn ges möjlighet att utveckla så många sidor av sin personlighet som möjligt.

Vi behöver ständigt vara lyhörda för hur barn och vuxna pratar med varandra och behandlar varandra. Det är viktigt hur vi pratar om varandra och om barnen, t ex att vi inte benämner barnen främst som flickor och pojkar, att vi uttrycker oss

normkreativt vad gäller familjesituationen. Vi ska behandla föräldrar likvärdigt vad gäller samtal och information.

Flickor och pojkar ska behandlas på samma sätt. Pedagogerna ska behandla både flickor och pojkar på ett konfliktlösande sätt där man pratar med barnen på ett nära avstånd.

Främjande likabehandling	Alla barn ska ges möjlighet att öva sig i att hjälpa varandra och pedagogerna, t.ex ska även pojkar ges möjlighet att hjälpa de yngsta med påklädning och annat stöd. På Solrosen arbetar vi dagligen utifrån turordning enligt bestämt schema, vilket möjliggör en rättvis fördelning av sysslor och uppmärksamhet. Vi undviker sånger, sagor och ramsor med stereotyper.
Uppföljning	Likabehandlingsarbete ska finnas som en stående punkt på agendan vid kollegium. Eventuella incidenter eller noteringar tas upp till diskussion och dokumenteras i protokoll. På föräldramöten skall ämnet också finnas som en stående punkt och förskolechefen skall informera om aktiviteter som främjar likabehandling samt eventuella incidenter eller risker.

6. Könsidentitet eller könsuttryck

Analys	Det kan vara pojkar som vill klä ut sig till prinsessor eller klä sig i andra traditionella flickkläder och färger. Eller flickor som har en tuffare attityd och är mer fysiskt rörliga och starka. Ibland kommenteras t ex när pojkar har klänning, nagellack, långt hår eller andra traditionellt flickaktiga attribut. I leksituationer kan åsikter om att bara flickor kan leka mammor eller bara pojkar köra lastbil komma fram.
Mål och åtgärder	Det ska kännas naturligt för alla att klä sig som man vill. Alla barn ska kunna leka vilken lek man vill och spela vilken roll man önskar. Pedagogerna finns hela tiden nära barnen för att kunna registrera och direkt åtgärda eventuella uttryck som begränsar barnen i leken.

Främjande likabehandling	<p>Pedagoger kan använda sagor och dockteater för att neutralisera mindre vanliga tecken på könsidentitet och könsuttryck. I Solrosens lekmaterial ingår inga könsstereotypa kläder eller andra attribut, utan barnen får i stället klä ut sig med hattar och tyger, som kan representera en mängd olika sorters plagg. Ett sidentyg kan vara baddräkt, regnkappa, polisuniform eller vacker klänning beroende på leken.</p> <p>För att förhindra fördomar som sprids, bör ämnet tas upp på föräldramöte.</p>
Uppföljning	<p>Likabehandlingsarbete ska finnas som en stående punkt på agendan vid kollegium. Eventuella incidenter eller noteringar tas upp till diskussion och dokumenteras i protokoll. På föräldramöten skall ämnet också finnas som en stående punkt och förskolechefen skall informera om aktiviteter som främjar likabehandling samt eventuella incidenter eller risker.</p>

7. Etnisk tillhörighet

Analys	<p>På Solrosens två avdelningar finns flera barn med härkomst från andra länder än Sverige, både inom och utom Europa. Ett flertal barn är tvåspråkiga.</p> <p>Barn med annat modersmål än svenska kan få kommentarer om uttal eller kanske talar långsammare än andra. Adopterade barn kan se annorlunda ut än sina föräldrar.</p> <p>Andra orsaker till kränkning eller diskriminering kan vara om barn eller vuxna talar nedsättande om något barns etniska bakgrund, eller om ett barn inte har erövat det svenska språket. Detta gäller även om det inte skulle finnas något barn eller någon vuxen närvarande som har annan etnisk tillhörighet än den svenska.</p>
Mål och åtgärder	<p>Alla barn skall känna tillhörighet och känna sig delaktiga i verksamheten, och känna sig accepterade i barngruppen oberoende av vilken etnisk tillhörighet barnet har eller av vilken trosuppfattning barnets familj utövar.</p> <p>När pedagogen träffar nya familjer som har en annan etnisk bakgrund eller utövar en särskild religion, kan man be föräldrarna berätta om det, och vara öppen för att bjuda in föräldern till barngruppen där förälder och barnet tillsammans kan berätta om tex. hur de firar jul eller födelsedagar, eller varför de inte gör det. Barnet kan också då få ett stöd i att</p>

berätta för de andra om den kultur som barnet har sitt ursprung ifrån.

Främjande
likabehandling

Pedagogen kan välja att berätta sagor från de länder som representeras i barngruppen. Sagor från andra kulturer än den svenska kan berättas även om det inte finns barn i verksamheten som tillhör denna kultur.

Pedagogen kan tillverka dockor med olika hudfärg och med klädsel som särpräglar en viss religion som ex. en docka med huvudduk.

Uppföljning

Likabehandlingsarbete ska finnas som en stående punkt på agendan vid kollegium. Eventuella incidenter eller noteringar tas upp till diskussion och dokumenteras i protokoll. På föräldramöten skall ämnet också finnas som en stående punkt och förskolechefen skall informera om aktiviteter som främjar likabehandling samt eventuella incidenter eller risker.

8. Religion eller annan trosuppfattning

Analys

Tillfällen då barn kan bli kränkta eller diskriminerade kan vara om föräldrar bär en klädsel som visar på att man tillhör en särskild religion.

Barn kan uttrycka olika trosuppfattningar, t ex att det inte finns någon Gud eller att snön kan prata.

Det kan också vara så att ett barn inte firar ex sin födelsedag, jul på grund av föräldrarnas trosuppfattning och detta kan få negativ uppmärksamhet av barn eller vuxna.

Mål och åtgärder

Alla barn, oavsett religion ska känna sig lika värda och ska bli behandlade med respekt av både barn och vuxna. Mångfald ska upplevas som positivt och berikande i våra barngrupper.

Främjande
likabehandling

Pedagogerna ska införskaffa kunskap om hur det är att vara invandrad, tvåspråkig eller adopterad.

Pedagogen skall vara öppen för hur barnen tänker inför olika högtider som finns i det svenska kulturarvet, och vara öppen i samtal angående trosuppfattning som förs mellan barnen som tex att man kan tro olika, ex att några människor tror på änglar, andra tror inte, och att det är ok. Det är också viktigt att pedagoger inte ger tydligt uttryck för en specifik tro i sin roll som pedagog.

Pedagogerna ska ta tillvara tillfällena då barn eller föräldrar kan berätta om sin religion och hur man firar olika högtider.

Pedagogerna ska ha ambition att hitta och understryka likheter i stället för skillnader samtidigt som skillnader ska förmedlas som positiva.

Uppföljning Likabehandlingsarbete ska finnas som en stående punkt på agendan vid kollegium. Eventuella incidenter eller noteringar tas upp till diskussion och dokumenteras i protokoll. På föräldramöten skall ämnet också finnas som en stående punkt och förskolechefen skall informera om aktiviteter som främjar likabehandling samt eventuella incidenter eller risker.

9. Funktionsnedsättning

Analys Avvikande utseende, beteende eller fysisk förmåga kan vara upphov till trakasserier eller kränkningar. Anledningen kan många gånger vara okunskap eller rädsla.

Barn som talar lite eller otydligt kan få svårt att göra sig förstådda. Annorlunda fysiska förutsättningar kan förorsaka kommentarer eller försök till utfrysning.

Mål och åtgärder Förskolan ska vara tillgänglig och trygg för alla barn.

Därför ska den fysiska miljön vid behov anpassas för barn med olika förutsättningar, det kan vara allt från förbättrad belysning till borttagande av hindrande objekt.

Lekar och aktiviteter ska anpassas så att alla kan delta efter sina förutsättningar.

Främjande likabehandling Pedagogerna ska införskaffa kunskap om hur det är att leva med olika funktionshinder. Därefter kan denna kunskap på ett lekfullt sätt förmedlas till barnen genom text sagor eller dockspel.

Ämnet bör också tas upp på föräldramöte för att skapa en förståelse även i hemmen.

Vid talsvårigheter kan pedagogen finnas nära till hands för att hjälpa till att förtydliga om det behövs.

Uppföljning Likabehandlingsarbete ska finnas som en stående punkt på agendan vid kollegium. Eventuella incidenter eller noteringar tas upp till diskussion och dokumenteras i protokoll. På

föräldramöten skall ämnet också finnas som en stående punkt och förskolechefen skall informera om aktiviteter som främjar likabehandling samt eventuella incidenter eller risker.

10. Sexuell läggning

Analys

Normen är att barn lever i heterosexuella familjer. Pedagogerna talar slentrianmässigt om mamma och pappa .

Okunskap och brist på empati från barnen kan ge upphov till trakasserier och diskriminering.

Barn och vuxna kan ge heteronormativa kommentarer om två pojkar eller två flickor visar kärlek till varandra, t ex pussas. Stjärnfamiljer och ensamstående kan finnas som inte följer normen. Även om de inte finns i verksamheten är det viktigt att uppmärksamma att familjer kan se olika ut.

Mål och åtgärder

Ingen, varken barn eller vuxen ska känna sig åsidosatt eller mindre accepterad.

Pedagogerna ska använda uttrycket förälder i stället för mamma och pappa.

Pedagogerna ska föregå med gott exempel och vara förebilder i att visa respekt och empati för alla. De ska uppmuntra barnen att hjälpa varandra och att samarbeta.

Främjande likabehandling

Pedagogerna kan inhämta kunskap från homo- eller bisexuella föräldrar. Man bör samtala om ämnet i kollegium.

I barngruppen kan pedagoger och barn göra dockspel, berätta sagor och leka lekar där föräldrarna ibland är andra än normen mamma och pappa.

Uppföljning

Likabehandlingsarbete ska finnas som en stående punkt på agendan vid kollegium. Eventuella incidenter eller noteringar tas upp till diskussion och dokumenteras i protokoll. På föräldramöten skall ämnet också finnas som en stående punkt och förskolechefen skall informera om aktiviteter som främjar likabehandling samt eventuella incidenter eller risker.

11. Ålder

Analys

Större barn eller vuxna talar ibland om de mindre på nedsättande sätt, t ex att de inte kan vissa saker eller inte får vara med i leken pga ålder.

De äldre barnen kan lätt dominera när det gäller att komma till tals, eftersom de har en större vana vid att berätta, förstår förväntningar och perspektiv samt har ett större ordförråd. De kan även visa brist på tålmod när det gäller att ha de yngre barnen med i sina lekar.

Pedagogerna kan också följa den lätta vägen, det vill säga att låta de som redan kan och som visar mest initiativkraft, få styra samtal och lekar.

Mål och åtgärder

Att alla får ordet, stor som liten. Pedagogerna behöver låta alla komma till tals genom att ställa frågor direkt till framför allt de yngre barnen som inte tar för sig på samma sätt som de äldre. Ibland behöver tiden fördelas så att alla hinner komma till tals, inte bara de som har mycket att säga.

Även i leken kan pedagogerna hjälpa till genom att föreslå roller och uppgifter som passar de yngre barnen och som gör att de blir delaktiga i leken eller aktiviteten.

Främjande likabehandling

Att använda tiden vid samlingarna på ett effektivt och lekfullt sätt. Till exempel kan leken "Ett skepp kommer lastat" passa alla åldersgrupper och man kan lasta efterrätter eller annat som barnen tycker är kul. På Solrosen undviker vi att benämna barnen som små eller stora i samband med förmåga att göra någonting, till exempel äta med kniv och gaffel, gunga, klättra etc.

Uppföljning

Likabehandlingsarbete ska finnas som en stående punkt på agendan vid kollegium. Eventuella incidenter eller noteringar tas upp till diskussion och dokumenteras i protokoll. På föräldramöten skall ämnet också finnas som en stående punkt och förskolechefen skall informera om aktiviteter som främjar likabehandling samt eventuella incidenter eller risker.

12. Sexuella trakasserier

Analys	<p>När något barn tvingar en kamrat att leka könslekar eller klä av sig. Även om båda barnen är med på leken, så kan de göra varandra illa.</p> <p>Denna typ av trakasseri kan förekomma på platser som är undanskymda och där pedagogerna har svårt att överblicka hela tiden.</p> <p>Även mindre sexuella lekar, så som att pussas eller kramas, kan bli tvingande för den som inte vill.</p>
Mål och åtgärder	<p>Alla barn ska känna sig trygga på våra förskolor. Ingen ska känna sig tvingad att leka vissa lekar eller göra saker de inte vill.</p> <p>Det är viktigt att pedagogen är tydlig med att man inte kan tvinga någon att göra något som den inte vill.</p> <p>Solrosens pedagoger arbetar alltid nära barnen, så att de kan höra om situationer av tvång eller ovilja uppstår. En pedagog är även med vid toalettbesök, alternativt har vi dörren öppen om det är okej med barnet. Vill någon vara ifred på toaletten går den ensam in dit.</p> <p>Man får ha koll på alla skrymslen och vrår. Om det händer får man fråga barnen, vill du vara med på det här? avbryta leken på ett odramatiskt sätt så att barnen inte känner skam eller skuld. "nu leker vi något annat" " Nu är det dags för fruktstund"</p> <p>Vi behöver vara tydliga med vilka gränser som finns, lyssna på både barn och vuxna och se på kroppsspråket. Viktigt att alla känner att de har en integritet och kan säga nej och inte behöver t ex kramas om de inte vill.</p>
Uppföljning	<p>Likabehandlingsarbete ska finnas som en stående punkt på agendan vid kollegium. Eventuella incidenter eller noteringar tas upp till diskussion och dokumenteras i protokoll. På föräldramöten skall ämnet också finnas som en stående punkt och förskolechefen skall informera om aktiviteter som främjar likabehandling samt eventuella incidenter eller risker.</p>

13. Rutin vid misstanke om trakasserier eller kränkande behandling

- Varje misstanke om trakasseri eller kränkande behandling ska direkt rapporteras till 1) kollega på avdelningen samt 2) förskolechef
- Misstanken ska dokumenteras och arkiveras hos förskolechef
- Föräldrar till de inblandade barnen ska informeras och ombeds tala med sitt barn om saker och förklara 1) att man inte gör så samt 2) varför man inte gör det. Barnet som blivit utsatt, ska få en vettig förklaring till varför detta hände och en försäkran om att de själva inte gjort något tokigt. Detta för att stärka självkänslan.
- Om det bedöms som lämpligt kan incidenten objektivt tas upp på ett lekfullt sätt till exempel som saga, för att främja likabehandling.
- Vid upprepande tillfällen och då något blir ett problem, ska incidenterna tas upp på föräldramöte.
- Vid behov kan man konsultera extern pedagogisk handledning.

14. Uppföljning och utvärdering föregående års plan

En årlig utvärdering av planen skall göras enligt följande modell:

Denna utvärdering görs med fördel i varje enhet, då Likabehandlingsplanen ska finnas anpassad till varje enhets speciella förutsättningar.

- Genomgång med alla medarbetare av rapporterade incidenter
- Genomgång med alla medarbetare av protokoll från kollegium
- Genomgång med alla medarbetare av protokoll från föräldramöten
- Genomgång med alla medarbetare av nya förutsättningar, t.ex nya barn och/eller föräldrar eller personal som förändrar förutsättningarna för planen
- Genomgång med alla medarbetare av nya riktlinjer eller lagar
- En utvärdering av årets likabehandlingsarbete blir inledningen på nästa års likabehandlingsplan, samt skrivs in i förskolechefens verksamhetsberättelse.
- Planen revideras inför det nya läsåret i enlighet med resultaten av ovanstående genomgångar. Nya prioriteringar samt fokusområden introduceras efter behov.
- Den nya planen kommuniceras till alla medarbetare och förändringar kommuniceras till föräldrar vid föräldramöte.

- Lämpliga delar av den nya planen samt orsaker till förändringar av planen kommuniceras till barnen på ett sätt som väcker tanke och inspiration till främjande av likabehandling och acceptans och nyfikenhet inför olikheter och mångfald. Detta kan göras genom sagor, dockspel eller under samtal vid samlingar.
- Den nya Likabehandlingsplanen distribueras till alla avdelningar och används för konsultation samt ett arbetsredskap.

Martingårdens Waldorfförskola

Blankett för anmälan om diskriminering och kränkande behandling, invid eller på vår förskola. Vi är ytterst måna om att allt du ser, allt du hör, skall du anmäla så att vi kan fånga upp det, som inte står rätt till i tid.

Anmälan om misstanke om eller observation av diskriminering, mobbning, trakasserier, kränkande behandling, rasism och/eller främlingsfientlighet gällande alla elev/barn eller vuxna.

Den utsatta elevens/medarbetarens/personens namn

Avdelning _____

Beskrivning av situationen/händelsen

Datum _____

Namn _____

Lämnas till förskolechef

Uppdaterad 2016-09-15